

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова вченої ради

Вінницького державного педагогічного
університету імені Михайла Коцюбинського

проф. Лазаренко Н.І.

" 16 " 09 2020р.

В И Т Я Т

з протоколу № 8 фахового семінару кафедри педагогіки, професійної освіти та управління освітніми закладами Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського від 8 вересня 2020 р.

1. ПРИСУТНІ: 13 науково-педагогічних і педагогічних працівників кафедри педагогіки, професійної освіти та управління освітніми закладами, а саме:

1. Акімова Ольга Вікторівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, професійної освіти та управління освітніми закладами;

2. Барановська Ірина Георгіївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри мистецьких дисциплін дошкільної та початкової освіти;

3. Волошина Оксана Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки, професійної освіти та управління освітніми закладами;

4. Герасимова Ірина Геннадіївна, доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки, професійної освіти та управління освітніми закладами;

5. Громов Євген Володимирович, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки, професійної освіти та управління освітніми закладами;

6. Коломієць Алла Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки, професійної освіти та управління освітніми закладами;

7. Каплівський Василь Васильович, доктор педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки, професійної освіти та управління освітніми закладами;

8. Мозгальова Наталія Георгіївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри музикознавства, інструментальної підготовки та хореографії;

9. Фрицюк Валентина Анатоліївна, доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки, професійної освіти та управління освітніми закладами;

10. Столяренко Олена Вікторівна, доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки, професійної освіти та управління освітніми закладами;

11. Хамська Неліна Болеславівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки, професійної освіти та управління освітніми закладами;

12. Поліщук Анна Сергіївна, кандидат історичних наук, зав. відділом аспірантури та докторантури.

З присутніх – 7 докторів наук та 6 кандидатів наук – фахівці за профілем представленої дисертації.

Головуюча засідання – завідувач кафедри педагогіки, професійної освіти та управління освітніми закладами, доктор педагогічних наук, професор Акімова О.В.

СЛУХАЛИ: Доповідь аспірантки кафедри педагогіки, професійної освіти та управління освітніми закладами Добровольської Руфіни Олегівни за матеріалами дисертації: «Формування готовності майбутнього вчителя музичного мистецтва до організації музично-естетичного простору закладів загальної середньої освіти», представленої на здобуття ступеня вищої освіти – доктора філософії за спеціальністю 015 Професійна освіта.

Науковий керівник: кандидат педагогічних наук, доцент Холковська І.Л.

Тема дисертації затверджена вченою радою Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (протокол № 11 від 28.03 2018 р.) та узгоджена в Міжвідомчій раді з координації наукових досліджень з педагогічних та психологічних наук в Україні (протокол № 3 від 29.05.2018).

Робота виконана на кафедрі педагогіки, професійної освіти та управління освітніми закладами Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

По доповіді було задано 10 запитань, на які доповідачка дала правильні та ґрунтовні відповіді. Питання задавали: завідувачка кафедри педагогіки, професійної освіти та управління освітніми закладами, доктор педагогічних наук, професор Акімова О.В.; доктор педагогічних наук, професор Коломієць А.М.; доктор педагогічних наук, професор Фрицюк В.А.; доктор педагогічних наук, професор Герасимова І.Г.; доктор педагогічних наук, професор Столяренко О.В.; доктор педагогічних наук, доцент Каплінський В.В.; доктор педагогічних наук, професор Мозгальова Н.Г.; кандидат педагогічних наук, доцент Барановська І.Г.; кандидат педагогічних наук, доцент Волошина О.В.; кандидат педагогічних наук, доцент Громов Є.В.

3. Виступи присутніх.

З оцінкою дисертації виступили рецензенти: доктор педагогічних наук, професор Мозгальова Н.Г. та кандидат педагогічних наук, доцент Барановська І.Г., які зазначили, що дисертаційна робота Добровольської Р.О. за своїм змістом, рівнем наукової новизни, систематизацією матеріалу, висновками та пропозиціями становить завершене та самостійно виконане наукове дослідження. Дисертація «Формування готовності майбутнього вчителя музичного мистецтва до організації музично-естетичного простору закладів загальної середньої освіти» виконана в межах визначеної теми, мети

та завдань, а одержані наукові та прикладні результати щодо критеріїв, рівнів і показників сформованості готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до організації музично-естетичного простору закладів загальної середньої освіти підтверджені педагогічним експериментом. Практичні пропозиції щодо формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до організації музично-естетичного простору закладів загальної середньої освіти є певним внеском у теорію та методику професійної освіти. Методичний інструментарій і наукові положення детально розроблені та доведені до практичної реалізації, що підтверджується відповідними довідками. За своєю структурою наукова робота відповідає вимогам, що ставляться до дисертації на здобуття наукового ступеня – доктора філософії.

З оцінкою дисертації також виступили присутні на фаховому семінарі, а саме: доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки, професійної освіти та управління освітніми закладами Коломієць А.М., яка зазначила, що робота виконана на достатньо високому теоретичному рівні, є чіткою, лаконічно, послідовною та відповідає встановленим вимогам. Науковець запропонувала звернути увагу на дискусійні наукові положення дослідження, зокрема:

1. На початку дисертації має бути розгорнута анотація англійською та українською мовами, а не основний зміст роботи у вигляді автореферату.

2. Прізвища науковців у межах речення варто записувати за абеткою.

3. Мета потребує уточнення: не «...перевірити педагогічні умови ...», а «перевірити ефективність методики реалізації педагогічних умов», як у завданні №4.

4. Текст дисертації дещо перенасичений дефініціями загальновідомих і широковживаних понять, як от: «критерій», «показник», «модель», «педагогічні умови», «освіта», «виховання».

5. Занадто перевершено допустимий обсяг дисертації (потрібно 150-180 с.).

Також доктор педагогічних наук, професор Фрицюк В.А., оцінюючи змістовність і значущість дисертаційної роботи Добровольської Р.О., акцентувала увагу на тому, що у висновках до другого розділу йдеться про формувальний етап експерименту, а в самому розділі його немає.

Доктор педагогічних наук, професор Столяренко О.В. зауважила, що значна кількість публікацій (16 публікацій) з теми дисертації та якість використаних матеріалів створює передумови для забезпечення достатнього рівня достовірності дисертаційної роботи аспірантки.

Рецензент, професор Мозгальова Н.Г. висловила певні побажання:

1. Конкретизувати визначення понять «музично-естетичний простір» (с. 32, 35, 65,) та «готовність до організації музично-естетичного простору» (с.54).

2. У роботі багато описовості. Так, в підрозділі 1.2. розглядається компонентна структура різноманітних видів готовності (с.54-64), при цьому

обґрунтування структури готовності до організації музично-естетичного простору представлено на 1 сторінці (с.64-65), а в підсумку йдеться про готовність до професійної діяльності (с.65). Теж саме стосується підрозділу 2.1 в якому розглядаються критерії та показники: готовності вчителів словесників та початкових класів, готовності до професійної та інноваційної діяльності, професійної майстерності (с.77-79, с.80-81), критерії до ансамблево-оркестрового музикування (с.79-80).

3. Представлені на с.93 показники не співпадають з представленими в таблиці 2.1.

4. На с. 166 йдеться про освітній профіль «Музична освіта», мабуть доцільно говорити про освітні програми 014 або 025 «Музичне мистецтво».

5. Необхідно вказати, в процесі яких дисциплін використовувались запропоновані авторкою теми (с. 189, с.195). Не зрозуміло, яке відношення до вивчення тем - «У витоків українського хорового мистецтва», «М.Д.Лентович» має вправа «Бар'єри у професійному становленні» (с.195), а потім доцільність створення проєктів на ці ж теми (с.203).

6. Бажано при обґрунтуванні педагогічних умов (с.123, с.135-147) орієнтуватися на музично-естетичну діяльність.

7. У підрозділі 3.3. (с.186) необхідно уточнити завдання формувального експерименту (1 – формування рівнів готовності, 2 – підвищення рівня готовності), відповідно конкретизувати завдання та напрями реалізації кожного етапу (с.191-192), зорієнтувати їх на формування знань, умінь і навичок організації музично-естетичного простору.

8. Бажано всі задекларовані діагностичні методики (с. 104, 107, 110; методики Л.Карамушка, Т.Канівець, А.Карпова, О.Тунік, А.Карповап, Є.Рогова та ін.) адаптувати до завдань дослідження і представити їх в тексті дисертації або в додатках. Те саме стосується форм і методів роботи (рольові та ділові ігри, тренінги тощо) формувального етапу експерименту.

9. На с. 270, у додатку Д представлена анкета опитування професорсько-викладацького складу ЗВО, проте в тексті дисертації вона не використовується. Не зрозумілими є і питання анкети, зокрема «Чи є у вас педагогічна освіта?» «Укажіть ваш вік?» і як вони стосуються музично-естетичного простору.

Рецензент, кандидат педагогічних наук, доцент Барановська І.Г. запропонувала звернути увагу на зауваження:

1. У тексті дисертації багато цитувань науковців ХХ століття (Л.Безбородова, Д.Кабалевський, Л.Арчажнікова), проте в українській музично-педагогічній науці є багато молодих учених, які цікавляться проблемою музично-естетичного виховання школярів і наукові доробки доцільно було б використати в даному дослідженні.

2. У запропонованій експериментальній методиці (підр.3.3.) бажано запропонувати нові форми і методи підготовки вчителів музичного

мистецтва до організації музично-естетичного простору в закладах загальної середньої освіти.

3. Варто переглянути, уточнити та скоротити зміст таблиць 2.1., 2.2. (с.90-93), 2.3 (с.96-99).

4. На сторінці 182 скорегувати назви: оцінювально-результативний етап – результативно-оцінювальний блок.

5. На с. 273 у запитаннях анкети питання 14 і 15 стосуються навчання курсантів, необхідно уточнити чому?

Науковець зазначила, що разом з цим висловлені побажання та зауваження не знижують загальної позитивної оцінки проведеного дослідження.

Голова фахового семінару, завідувач кафедри педагогіки, професійної освіти та управління освітніми закладами доктор педагогічних наук, професор Акімова О.В. зазначила, що наукові положення, висновки та рекомендації повністю обґрунтовані та аргументовані, містять наукову новизну та отримали необхідну апробацію на науково-практичних конференціях: 4 міжнародних, 3 всеукраїнських. У 16 публікаціях аспірантки відображені всі положення дисертації.

Головуюча на засіданні підкреслила, що розроблені дисертанткою методика формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до організації музично-естетичного простору закладів загальної середньої освіти, розроблені методичні рекомендації для викладачів педагогічних університетів «Педагогічні умови формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до організації музично-естетичного простору закладів загальної середньої освіти»; визначені комплекс методів і форм освітнього процесу, що сприяють формуванню вищезазначеної готовності майбутніх учителів музичного мистецтва; розроблені й адаптовані діагностичні методики, що дозволяють здійснювати моніторинг формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до організації музично-естетичного простору закладів загальної середньої освіти є детальними та вичерпними, і дають можливість викладачам інших дисциплін використовувати ці інновації в своїй практичній діяльності в процесі професійної підготовки студентів педагогічних ЗВО. У дисертації отримано нові науково обґрунтовані теоретичні й практичні результати, що в сукупності сприяють підвищенню якості та ефективності формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до організації музично-естетичного простору закладів загальної середньої освіти.

З характеристикою наукової зрілості здобувача виступила науковий керівник доцент Холковська І.Л., яка відзначила, що у процесі дослідження Руфіна Олегівна проявила себе сформованим фахівцем у галузі теорії і методики професійної освіти; виявила здібності до наукового пошуку, працелюбність, самостійність у розв'язанні дослідницьких завдань. Написанням цієї дисертації Добровольська Р.О. показала свою наукову

зрілість, достатню теоретичну підготовку, вміння аналізувати та узагальнювати фактичний матеріал, високий рівень ерудиції.

4. Заслухавши та обговоривши доповідь Добровольської Руфіни Олегівни, а також за результатами фахового семінару, прийнято наступні висновки.

Дисертаційну роботу Добровольської Руфіни Олегівни можна вважати завершеним, цілісним доробком у галузі теорії та методики професійної освіти. Робота написана гарним науковим стилем, виконана на достатньо високому теоретичному рівні, є чіткою і лаконічно послідовною та відповідає встановленим вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії (Постанова Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167).

У ході обговорення дисертації до неї не було висунуто жодних зауважень щодо самої суті роботи.

З урахуванням зазначеного, на фаховому семінарі кафедри педагогіки, професійної та управління освітніми закладами **ухвалили:**

1) дисертація Добровольської Р.О. є завершеною науковою працею, що має важливе значення для галузі знань 01 Освіта, а також відповідає нормативному змісту спеціальності 015 – Професійна освіта; затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Добровольської Руфіни Олегівни «Формування готовності майбутнього вчителя музичного мистецтва до організації музично-естетичного простору закладів загальної середньої освіти»;

2) з урахуванням наукової зрілості та професійних якостей Добровольської Р.О. дисертація «Формування готовності майбутнього вчителя музичного мистецтва до організації музично-естетичного простору закладів загальної середньої освіти» рекомендується для подання до розгляду та захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

Результати відкритого голосування:

«за» – тринадцять осіб;

«проти» – немає;

«утримались» – немає.

Головуюча фахового семінару:

завідувач кафедри педагогіки,
професійної освіти та управління
освітніми закладами,
доктор педагогічних наук,
професор

Акімова

Акімова О. В.

Рецензенти:

Бразок підпису	<i>Акімова О. В.</i>
Завідуючу	<i>Акімова О. В.</i>
Начальник відділу кадрів	<i>Васильова</i>
" 16 " 09	20 20.

завідувач кафедри музикознавства,
інструментальної підготовки
та хореографії Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

Мозгальова Н.Г.

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри мистецтвознавства
Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

Барановська І.Г.

№ документа	Мозгальова Н.Г.
Заступник	Барановська І.Г.
Міжвузівський комітет	Київський
№	16
	09
	20

«16» 09 2020 р.

Висновок

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Добровольської Руфіни Олегівни «Формування готовності майбутнього вчителя музичного мистецтва до організації музично-естетичного простору закладів загальної середньої освіти», представленій на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 015 Професійна освіта (галузь знань 01 Освіта)

Актуальність теми дисертації. У сучасному суспільстві освіта є однією з найважливіших сфер людської діяльності, від спрямованості й ефективності якої багато в чому залежать перспективи розвитку людства. В останнє десятиліття світ змінює своє ставлення до всіх видів освіти, яка розглядається як головний фактор соціально-економічного прогресу і національної безпеки. Причина такої уваги до освіти полягає в розумінні того, що найважливішою цінністю і основним капіталом сучасного суспільства є людина, здатна до пошуку та освоєння нових знань і прийняття нестандартних рішень. Такий підхід докорінно змінює вимоги суспільства до педагога: потрібна творча, яскрава особистість, здатна до самопроєктування і саморозвитку, вільного визначення себе в професії, суспільстві, культурі, фахівець високого рівня кваліфікації і компетентності, що володіє сучасними педагогічними технологіями. Основи такого професіоналізму закладаються і формуються в період навчання у педагогічному закладі вищої освіти.

Сутнісні зміни в суспільстві, освіті, педагогічній діяльності зумовлюють актуальність проблеми модернізації вищої педагогічної освіти та пов'язаних з цим питань: зміни цільових орієнтирів, розробки нового змісту і варіативних моделей навчання. Сучасна музична освіта потребує педагогів, здатних гнучко і оперативно реагувати на зміни потреб та інтересів молоді; вчителів музичного мистецтва, готових до реалізації активної організаторської, музично-просвітницької, виховно-освітньої діяльності в нових соціально-економічних умовах. Характерною ознакою сучасної шкільної музичної освіти є поліпрограмістність, обумовлена прагненням до творчої варіативності. Спеціальна література останніх років відрізняється різноманітністю підходів до розробок окремих питань музичної педагогіки та методики музичного виховання, нових програм і навчально-методичних комплектів з предмету «Музичне мистецтво». У цих умовах для вчителя музичного мистецтва відкриваються великі можливості вибору стратегії і тактики музично-естетичної роботи з дітьми, застосування різних інноваційних технологій і експериментальних методик організації музично-естетичного простору закладу загальної середньої освіти.

Свідченням важливості проблеми формування готовності майбутніх учителів до професійної діяльності є значний інтерес до різних її аспектів з боку вітчизняних і зарубіжних педагогів. Завдання формування готовності майбутніх учителів до професійної діяльності розглядали у своїх працях

відомі науковці О. Абдуліна, А. Алексюк, Я. Болюбаш, В. Бондар, Б. Гершунський, С. Гончаренко, К. Дурай-Новакова, В. Євдокимов, М. Євтух, І. Зязюн, З. Левчук, О. Міщенко, В. Сластьонін, В. Щербина та ін. І. Підласий, Г. Троцько, С. Литвиненко, І. Гаврик присвятили свої праці дослідженню готовності як визначальної ознаки, що є синтезом якостей особистості, які обумовлюють її придатність до діяльності. Проблематиці формування готовності майбутнього фахівця до реалізації завдань професійної діяльності, спрямованої на розвиток творчої індивідуальності школяра, присвячені праці О. Отич, Ю. Пелех, З. Левчук.

Особливості освітнього простору як складної, цілісної, відкритої системи, що характеризується сукупністю застосовуваних освітніх технологій, різними формами позанавчальної роботи, специфікою взаємодії з іншими освітніми та соціальними інститутами, аналізували О. Дубасенюк, М. Кісіль, Н. Рибка, А. Цимбалару, І. Шендрик. Водночас аналіз теорії і практики професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва свідчить, що проблема використання освітнього простору педагогічного університету як фактору формування готовності до організації музично-естетичного простору загальноосвітніх закладів поки що не виступала предметом спеціального дослідження.

Аналіз сучасних тенденцій у системі музично-педагогічної освіти свідчить про наявність низки суперечностей, що зумовлюють актуальність дослідження проблеми формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до організації музично-естетичного простору загальноосвітнього закладу:

- між соціальним запитом на підготовку майбутніх учителів музичного мистецтва з високим рівнем сформованості готовності до реалізації завдань музично-естетичного виховання і недостатньою розробленістю науково-методичного забезпечення формування даного виду готовності в освітньому процесі педагогічного університету;

- між наявністю об'єктивно існуючої потреби у впровадженні інноваційних технологій підготовки учителів музичного мистецтва і її недостатньою реалізацією у процесі професійної підготовки студентів;

- між прагненням студентів до творчої самореалізації і загальною репродуктивною спрямованістю педагогічного процесу.

Наявність зазначених суперечностей і потреби в уточненні сутності та структури готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до організації музично-естетичного простору закладів загальної середньої освіти, обґрунтуванні педагогічних умов її цілеспрямованого формування зумовили вибір, Добровольською Р.О., теми дисертаційного дослідження: «Формування готовності майбутнього вчителя музичного мистецтва до організації музично-естетичного простору закладів загальної середньої освіти».

Зв'язок теми дисертації з державними програмами, науковими

напрямами університету та кафедри. Дослідження виконувалось у межах науково-дослідної теми кафедри педагогіки, професійної освіти та управління освітніми закладами Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського «Педагогічний супровід особистісно-професійного розвитку майбутнього вчителя» (державний реєстраційний номер 0119U102999).

Дисертаційна робота складається з трьох розділів, кожний з яких характеризується певним внеском в обґрунтування, розроблення та експериментальну перевірку педагогічних умов і створення моделі готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до організації музично-естетичного простору закладів загальної середньої освіти

Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів. Аналіз представленого до захисту наукового дослідження та публікацій дисертантки дозволяють дійти висновку про наукову обґрунтованість і достовірність викладених автором результатів. Структура дисертації ретельно продумана, логічно побудована й складається зі вступу, трьох розділів, висновків і списку використаних джерел до кожного розділу (285 найменувань, з них 3 – іноземною мовою), додатків, у яких представлено авторські й адаптовані до проблеми дослідження критерії, рівні та показники сформованості готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до організації музично-естетичного простору закладів загальної середньої освіти.

Зважаючи на це можна констатувати, що достовірність отриманих висновків та обґрунтованість запропонованих рекомендацій визначається правильно обраними методологічними підходами, достатнім використанням наукового та емпіричного матеріалу. Кількість та якість використаних матеріалів, докладність їх аналізу створює передумови для забезпечення достатнього рівня достовірності дисертаційної роботи.

Використання результатів роботи. Одержані результати роботи апробовані та використовуються у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського (довідка № 202/67 від 26. 12. 2019 р.); Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (довідка № 1279 від 27. 06. 2019 р.); Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка (довідка № 24 від 24.06. 2019 р.); Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці II (довідка № 194/UA/2019 від 02.07.2019 р.); Комунальному закладі «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» (довідка № 01-13/400 від 21.06.2019 р.); Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки (довідка № 03-28/02/1460 від 27.06. 2019 р.).

Ступінь новизни основних результатів дисертації. Наукова новизна, теоретична і практична значущість дисертації Добровольської Р.О. визначається як теоретичними так і практичними результатами й полягає в обґрунтуванні теоретичних засад, розробленні прикладних рекомендацій щодо вдосконалення форм і методів формування готовності майбутнього

вчителя музичного мистецтва до організації музично-естетичного простору закладів загальної середньої освіти. Найбільш важливі результати, одержані в дослідженні, та їх наукова новизна полягають у наступному: вперше обґрунтовано педагогічні умови формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до організації музично-естетичного простору закладів загальної середньої освіти (інтеграція змісту професійної підготовки студентів шляхом реалізації міжпредметних зв'язків; поетапне впровадження в освітній процес технології музично-педагогічного проектування; активізація пізнавальної діяльності студентів шляхом застосування інтерактивних методів і групових форм організації навчання); визначено критерії (мотиваційно-ціннісний, когнітивний, особистісно-рефлексивний, діяльнісний), показники та рівні сформованості готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до організації музично-естетичного простору закладів загальної середньої освіти; уточнено сутність і структуру готовності вчителя музичного мистецтва до організації музично-естетичного простору закладів загальної середньої освіти; розроблено педагогічну модель формування готовності майбутнього вчителя музичного мистецтва до організації музично-естетичного простору закладів загальної середньої освіти; подальшого розвитку набули положення щодо етапів, форм, методів формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до організації музично-естетичного простору закладів загальної середньої освіти.

Практична цінність результатів дослідження. У процесі роботи розроблено та впроваджено в освітній процес педагогічних університетів методику формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до організації музично-естетичного простору закладів загальної середньої освіти, розроблені методичних рекомендацій для викладачів педагогічних університетів «Педагогічні умови формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до організації музично-естетичного простору закладів загальної середньої освіти»; визначені комплексу методів і форм освітнього процесу, що сприяють формуванню вищезазначеної готовності майбутніх учителів музичного мистецтва; розроблено й адаптовано діагностичні методики, що дозволяють здійснювати моніторинг формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до організації музично-естетичного простору закладів загальної середньої освіти.

Перелік наукових праць, що відображають основні результати дисертації. Результати дослідження Добровольської Руфіни Олегівни опубліковані в достатній кількості наукових публікацій (15 одноосібних публікацій, з них 6 статей у наукових фахових виданнях України, 4 – в іноземних виданнях, 8 – у матеріалах конференцій).

Апробація основних результатів дослідження. Основні положення й результати дослідження доповідались та обговорювались на наукових і науково-практичних конференціях: міжнародних – «Інноваційні технології

навчання в епоху цивілізаційних змін» (Вінниця, 2018); Scientific development of new eastern Europe (Рига, 2019); Proceedings of the 2nd Annual Conference Technology transfer: innovative solutions in Social Science and Humanities (Талін, Естонія 2019); International science-practical conference: science, research, development» (Варшава, Польща 2019); всеукраїнських – «Актуальні проблеми мистецької підготовки майбутнього вчителя» (Вінниця, 2018); «Особистісно-професійний розвиток майбутнього вчителя» (Вінниця, 2018); «Особистісно-професійний розвиток майбутнього вчителя» (Вінниця, 2019); щорічних науково-практичних конференціях Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, наукових семінарах кафедри педагогіки і професійної освіти та кафедри мистецьких дисциплін дошкільної, початкової освіти ВДПУ імені Михайла Коцюбинського.

Оцінка структури дисертації, її мови та стилю викладення. Дисертаційна робота Добровольської Р.О. за своїм рівнем наукової новизни, систематизацією матеріалу, висновками та пропозиціями становить завершене та самостійно виконане наукове дослідження. Зміст дисертації відповідає спеціальності 015 – Професійна освіта. Робота виконана в межах визначених теми, мети та завдань, а одержані наукові та прикладні результати щодо критеріїв, рівнів і показників формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до організації музично-естетичного простору закладів загальної середньої освіти і розроблення на їх основі відповідної моделі, є певним внеском у теорію та методіку професійної освіти.

Дисертація Добровольської Р.О. виконана на достатньо високому теоретичному рівні, написана гарним науковим стилем, є чіткою і логічно послідовною, а також сприяє вирішенню вагової наукової проблеми з теорії і методіки професійної освіти.

Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної доброчесності. Дисертаційну роботу 31.05.2020 р. було перевірено на плагіат програмним засобом «Unichesk» в Інформаційно-обчислювальному центрі ВДПУ. Результати перевірки: коефіцієнт подібності 9,63%; коефіцієнт цитування: 2,46%. Виявлені в роботі запозичення не мають ознаки плагіату і є правомірними. Під час перевірки посилань знайдено наявні окремі збіги з власними публікаціями, термінологією та посиланнями на літературу. Дисертація носить оригінальний, самостійний і завершений характер.

Висновки. На підставі розгляду дисертації, наукових публікацій, в яких висвітлено основні результати наукового дослідження, а також урахувавши результати фахового семінару (08.09.2020 р., протокол № 8), встановлено, що дисертація Добровольської Р.О. є завершеною науковою працею, має важливе значення для галузі знань 01 Освіта, а також відповідає встановленим вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про

затвердження вимог до оформлення дисертації», Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії (Постанова Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167). З урахуванням наукової зрілості та професійних якостей Добровольської Р.О. дисертація «Формування готовності майбутнього вчителя музичного мистецтва до організації музично-естетичного простору закладів загальної середньої освіти» рекомендується для подання до розгляду та захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

Головуюча фахового семінару:

завідувач кафедри педагогіки,
професійної освіти та управління
освітніми закладами,
доктор педагогічних наук,
професор

О. В. Акімова

Рецензенти:

завідувач кафедри музикознавства,
інструментальної підготовки
та хореографії Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

Мозгальова Н.Г.

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри мистецтвознавства
Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

Барановська І.Г.

Акімової О.В.
Мозгальної Н.Г.
Барановської І.Г.

«16» 09 2020 р.

